Inwoners over participatie

Verkennend onderzoek onder inwoners van Zwijndrecht

juli 2025

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen

Inleiding

Participatie in het algemeen

Onderzoek-verantwoording

Conclusie

Wat is belangrijk bij zelf participeren?

Terug naar inhoudsopgave

Wat gaat al goed en wat kan beter?

Over ons

Inleiding

Inleiding

De gemeente Zwijndrecht stelt een nieuwe participatievisie op en wil die kunnen afstemmen op wensen en behoeften van inwoners. Daarom deed het Onderzoekcentrum Drechtsteden in opdracht van de gemeente Zwijndrecht een verkennend onderzoek naar de ideeën van inwoners over een aantal aspecten van participatie. Hoe denken zij over participatie? Wat vinden zij belangrijk in participatietrajecten? En wanneer willen inwoners zelf betrokken worden? Wij verstuurden in juni 2025 een enquête naar de 787 deelnemers van het Bewonerspanel Zwijndrecht. De vragenlijst is ingevuld door 241 panelleden, een respons van 31%. Daarnaast heeft de gemeente Zwijndrecht een link en QR-code verspreid via de gemeentelijke social media kanalen en via het huis-aan-huisblad. Dit leverde 20 extra ingevulde vragenlijsten op. In totaal deden er dus 261 inwoners van Zwijndrecht mee aan het onderzoek.

In dit rapport leest u de uitkomsten van de enquête. Deze resultaten geven een indicatief beeld van hoe inwoners denken over participatie en wat zij hierbij belangrijk vinden. De vragenlijst is immers hoofdzakelijk ingevuld door deelnemers aan ons Bewonerspanel Zwijndrecht. Dit zijn inwoners van Zwijndrecht (van 18 jaar en ouder) die zichzelf voor dit panel hebben aangemeld en die een paar keer per jaar een digitale vragenlijst voor ons invullen. Dit zijn over het algemeen personen die meer dan gemiddeld betrokken/geïnteresseerd zijn bij hun leefomgeving en de gemeente Zwijndrecht én geïnteresseerd zijn om dit te doen via (onder andere) het invullen van vragenlijsten.

Conclusie

Conclusie (deel 1)

Belang van participatie

Vrijwel alle respondenten vinden het belangrijk dat de gemeente inwoners bij haar plannen betrekt. Zij vinden dit met name vanuit de gedachte dat de gemeente er is voor de inwoners en dat het daarom belangrijk is dat de gemeente luistert naar haar inwoners.

Wanneer inwoners betrekken?

Hierover zijn de meningen verdeeld. Drie op de tien inwoners vinden dat dit bij zoveel mogelijk (oftewel 'alle') plannen moet gebeuren. Ruim de helft vindt echter dat de gemeente dit vooral moet doen bij plannen waarvan de gemeente verwacht dat inwoners inspraak willen en/of dat het meer draagvlak/begrip zal opleveren. Verder vinden vier op de tien respondenten participatie nodig als de gemeente verwacht dat het bijdraagt aan een beter plan en/of als inwoners zélf aangeven betrokken te willen worden.

In welke fase inwoners betrekken?

Een meerderheid van zeven op de tien respondenten vindt dat inwoners al vroeg met de gemeente moeten meedenken; al voordat er een concreet plan ligt. Drie op de tien inwoners vinden echter dat dit pas hoeft als er een concreet plan ligt waarover inwoners hun mening kunnen geven. Respondenten die zelf (misschien) willen participeren, willen dit ook vrijwel allemaal in de fase van plannen voorbereiden. Maar daarnaast wil de helft van hen betrokken worden bij het evalueren achteraf en vier op de tien bij de uitvoering van de gemaakte plannen.

Wat is het belangrijkst in een participatietraject?

Het meest belangrijk vinden respondenten dat inwoners tijdig worden betrokken; niet pas als alles al besloten is. Ook een aanzienlijke groep vindt het belangrijk dat er moeite wordt gedaan om alle inwoners te betrekken die later iets van de plannen gaan merken en dat er in een participatietraject vooraf aan inwoners helder gemaakt wordt bij welke onderdelen inwoners betrokken worden en waar inwoners dus nog invloed op kunnen hebben.

Conclusie (deel 2)

Redenen om te participeren

De respondenten die (misschien) zelf willen participeren, hebben hiervoor als belangrijkste redenen dat zij hun buurt beter willen maken, dat zij invloed willen hebben op plannen en beslissingen en dat zij mee willen doen als het gaat om iets dat hen direct raakt.

Belemmeringen om te participeren

Veruit de belangrijkste reden om juist niet te participeren is de gedachte dat de gemeente toch niks doen met hun inbreng/mening. Voor een kleinere, maar toch nog aanzienlijke, groep speelt verder mee dat zij zich afvragen of hun mening wel wat toevoegt en/of dat zij niet willen participeren als zij vooraf te weinig informatie ontvangen of als ze niet geïnteresseerd zijn in het onderwerp.

Respondenten die nog niet zeker weten of zij zelf willen participeren noemen vaker dan gemiddeld de belemmeringen ‘als ik weinig kennis heb over het onderwerp’ en ‘ik heb geen tijd’. De gedachte ‘de gemeente doet toch niks met mijn mening’ speelt zowel bij de respondenten die zelf wel willen participeren, als bij degenen die dat niet willen of het nog niet zeker weten.

Onderwerpen waar men over wil participeren

De meeste interesse voor participatie bestaat voor de onderwerpen: wonen & plannen voor ruimtelijke ordening, veiligheid en verkeer & infrastructuur.

Wanneer houd je een goed gevoel over aan participatie?

Dat is vooral het geval als de respondenten begrip hebben voor het resultaat en dus snappen waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Op de tweede plek volgt 'als de meeste inwoners van Zwijndrecht het eens zijn met het resultaat' en op de derde plek 'als iedereen de mogelijkheid heeft gehad om mee te doen, ook als daar extra moeite voor gedaan moest worden'. Daarnaast is voor een aanzienlijk deel ook van belang dat zij hun meningen en ideeën hebben kunnen delen en dat zij achteraf te horen krijgen wat het resultaat is.

Participatie in het algemeen

Mening over participatie

Belang van participatie

Vrijwel alle respondenten vinden participatie belangrijk (97%).

We vroegen de respondenten om hun antwoord toe te lichten. Zij vinden participatie vooral belangrijk omdat de gemeente er is voor de inwoners en het daarom belangrijk is dat de gemeente luistert naar haar inwoners (83x genoemd).

"De overheid is in dienst van de burger en het is daarom belangrijk dat zij luistert naar wat er leeft onder de burgers."

"Omdat ik hier woon en graag iets te zeggen wil hebben over de omgeving waarin ik woon."

"Omdat het onze leefomgeving is en we met elkaar die veilig en schoon en voor iedereen prettig moet zijn en dan weten bewoners vaak wat goed is voor hun omgeving."

Ook zorgt participatie volgens inwoners voor meer draagkracht, begrip en acceptatie van besluiten (33x).

Verder vinden inwoners het fijn om door participatie eerder op de hoogte te zijn van wat er speelt, zodat zij niet worden overvallen door besluiten (28x).

Ook vinden sommige inwoners dat participatie belangrijk is omdat het zorgt voor samenwerking en meer onderlinge betrokkenheid (24x).

"Participatie gaat over gedeelde verantwoordelijkheid en dat is de basis voor samen met elkaar verder naar een verantwoorde toekomst."

In de tabel hiernaast staat een overzicht van alle antwoorden die door minstens 10 respondenten zijn genoemd.

Belang van participatie

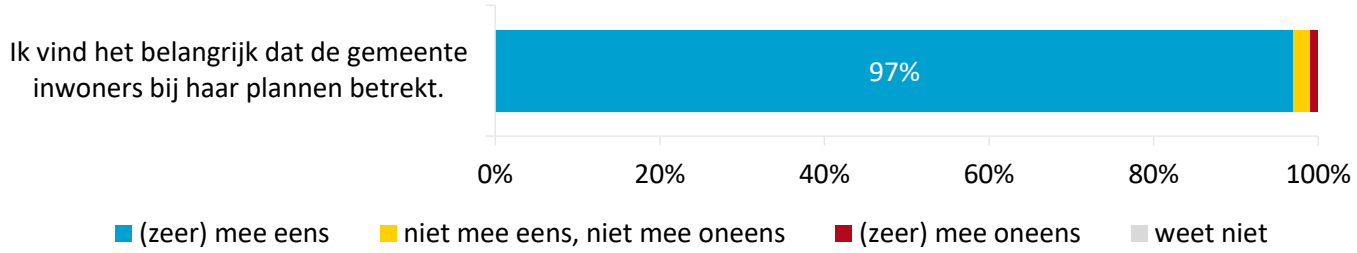

Redenen waarom het belangrijk is dat de gemeente inwoners bij haar plannen betrekt

toelichting	aantal keer genoemd
Belangrijk dat de gemeente luistert naar inwoners, want de gemeente is er voor / werkt voor de inwoners.	83
Participatie zorgt voor meer draagkracht, begrip en acceptatie van besluiten.	33
Zo zijn inwoners eerder op de hoogte van wat er speelt en worden ze niet overvallen door besluiten.	29
Inwoners weten het beste wat er allemaal speelt in hun buurt/wijk/Zwijndrecht.	28
Zorgt voor samenwerking en betrokkenheid: we doen het met z'n allen.	24
Zorgt ervoor dat er geen dingen gebeuren die inwoners niet willen (iets wat nu nog wel eens gebeurt).	17
Inwoners kunnen vanuit een ander perspectief / met een andere blik kijken; het levert meer ideeën/opties op.	10

Toelichting: dit zijn antwoorden op een open vraag; in de tabel zijn alle antwoorden opgenomen die door minstens 10 respondenten zijn genoemd.

Mening over participatie

Mening over participatie in het algemeen

Mening over participatie in het algemeen

We hebben de respondenten een paar stellingen voorgelegd (zie grafiek hiernaast). Eén op de zes respondenten (17%) vindt dat de gemeente zelf haar werk moet doen en inwoners niet overal bij hoeft te betrekken. Ruim de helft is het juist niet eens met deze stelling.

Over het moment waarop inwoners zouden moeten meedenken, vindt een meerderheid van zeven op de tien inwoners dat zij al in een vroeg stadium moeten meedenken; al voordat er een concreet plan is. Ook is er een groep die juist vindt dat de gemeente inwoners pas hoeft te betrekken als er al een concept plan ligt waar inwoners hun mening over kunnen geven; drie op de tien respondenten vinden dit (29%).

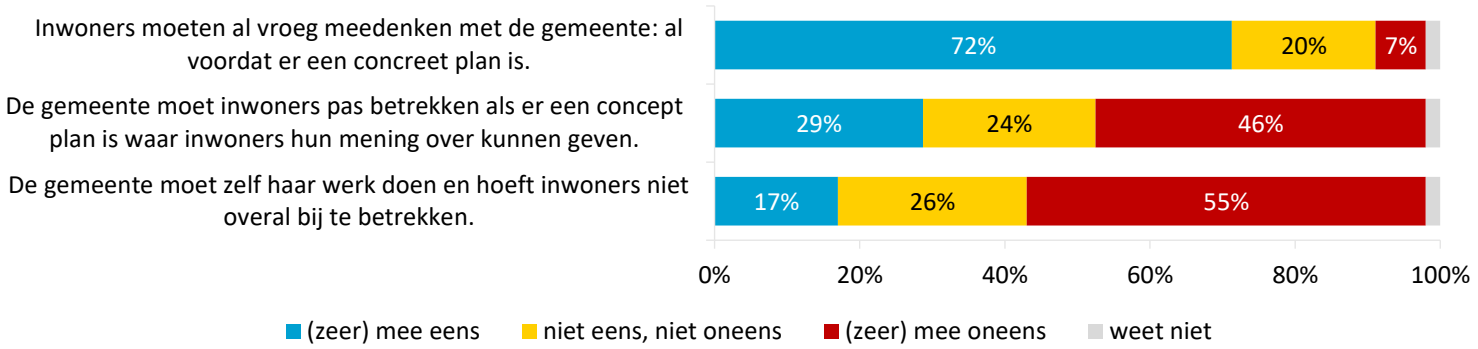

Wanneer moet de gemeente inwoners betrekken bij plannen?

Wanneer inwoners betrekken bij plannen?

Hierover zijn de meningen verdeeld. Drie op de tien inwoners (30%) vinden dat de gemeente inwoners bij zoveel mogelijk plannen moet betrekken. Ruim de helft vindt echter dat de gemeente dit vooral moet doen bij plannen waarvan de gemeente verwacht dat inwoners inspraak willen (bijvoorbeeld bij plannen die mogelijk gevolgen hebben voor inwoners) en/of bij plannen waarbij de gemeente verwacht dat inwoners door participatie meer begrip voor de plannen zullen hebben.

Daarnaast vinden ongeveer vier op de tien inwoners participatie nodig voor plannen waarbij inwoners zelf aangeven betrokken te willen worden (45%) en/of voor plannen waarbij de gemeente verwacht dat het bijdraagt tot een beter plan (37%).

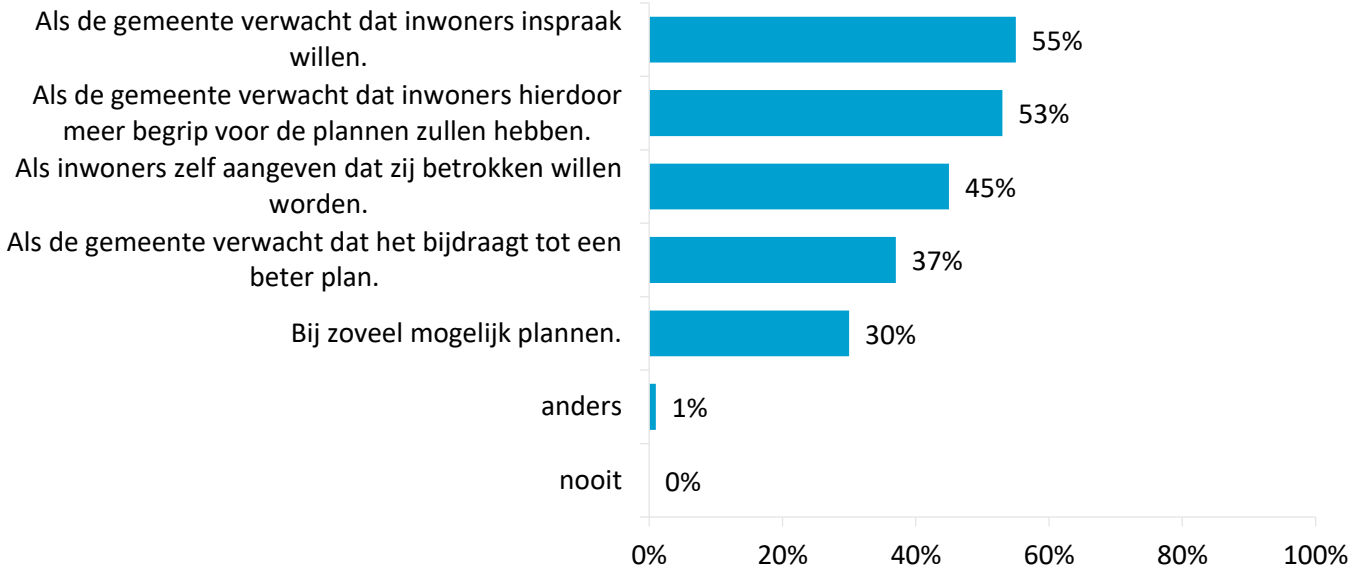

Toelichting: op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Aanpak van participatie

Wat is belangrijk in de aanpak/opzet van participatie?

Om participatie goed te organiseren en aan te laten sluiten op de verwachtingen van inwoners, is het goed om te weten wat inwoners hierin belangrijke aspecten vinden. We hebben de respondenten 10 aspecten voorgelegd (zie grafiek hiernaast).

Vrijwel alle respondenten vinden al deze 10 aspecten belangrijk, maar hier zitten wel gradaties in. Het allerbelangrijkst vinden zij dat inwoners tijdig betrokken worden (niet als alles al besloten is). Acht op de tien respondenten vinden dit 'erg belangrijk' en de rest vindt dit 'belangrijk'. Op de volgende pagina kunt u zien welke aspecten het meest belangrijk vinden als we hen vragen om de twee belangrijkste te kiezen.

Op de vraag of respondenten nog iets anders belangrijk vinden dan de aspecten uit de grafiek hiernaast, maakt 23% van de respondenten gebruik van de mogelijkheid om hier wat in te vullen. Over het algemeen zeggen zij hier in net wat andere bewoordingen toch dingen die overeenkomen met de aspecten in de grafiek hiernaast. Zo is het meest genoemde antwoord hier dat een goede communicatie van belang is: begrijpelijk, open en eerlijk communiceren richting inwoners, ook laten weten wat de invloed van inwoners precies is en ook laten weten wat de randvoorwaarden zijn waar de gemeente zich aan te houden heeft (verwachtingenmanagement) (21x genoemd). Ook inwoners tijdig laten aanhaken wordt genoemd; niet pas als alles al besloten is (11x). Verder 'echt wat met de inbreng van inwoners doen' (9x), 'luisteren naar inwoners'(8x). Tot slot geven sommigen aan dat niet iedereen betrokken hoeft te worden, maar dat het beter is om zorgvuldig te kiezen voor bijvoorbeeld alleen direct betrokkenen of alleen inwoners met kennis/expertise over het onderwerp (7x). Andere aspecten werden door minder dan 5 respondenten genoemd.

Wat is belangrijk in de aanpak/opzet van participatie?

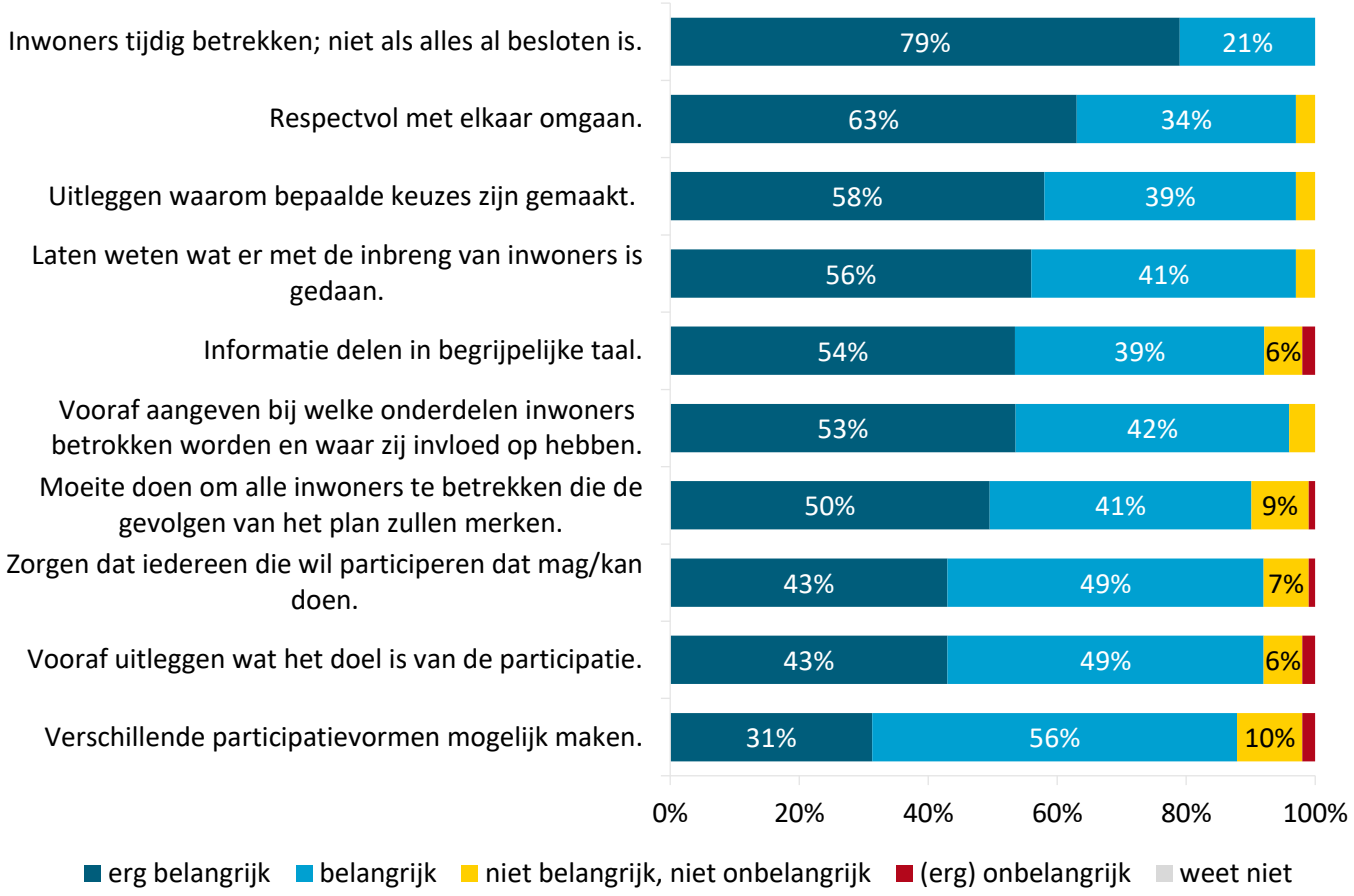

Aanpak van participatie

Wat is het meest belangrijk in de aanpak/opzet van participatie?

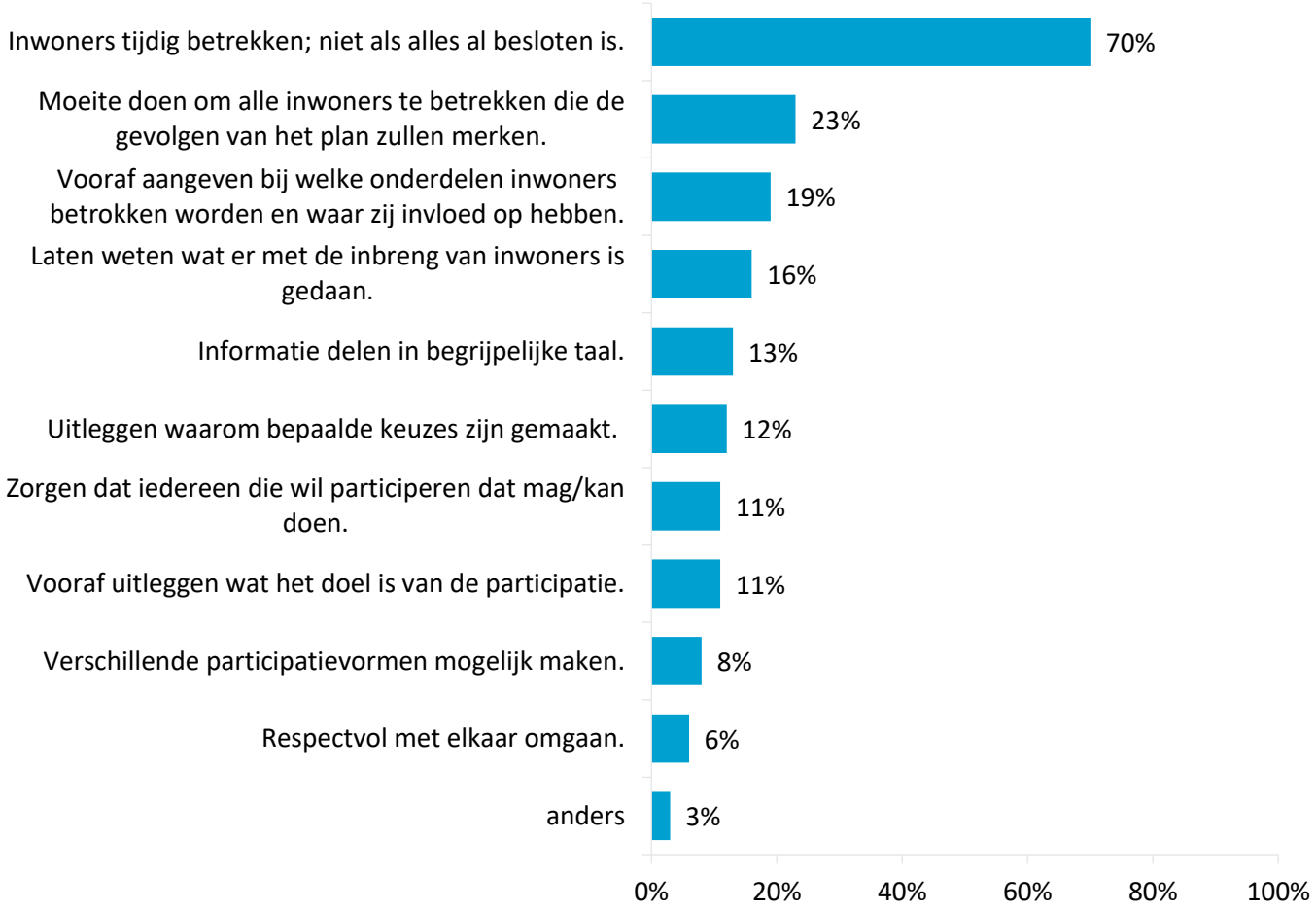

Toelichting: op deze vraag waren maximaal 2 antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%.

Het meest belangrijk in de aanpak/opzet van participatie

Aangezien de respondenten alle 10 de aspecten van de vorige pagina belangrijk vinden, hebben we hen ook gevraagd welke twee aspecten zij dan het allerbelangrijkst vinden.

Met stip op één staat dan dat inwoners tijdig betrokken willen worden (70%). De andere aspecten ontlopen elkaar niet heel veel, maar relatief hoog in dat rijtje scoort ‘moeite doen om alle inwoners te betrekken die later iets van de plannen gaan merken’ (23%) en ‘vooraf aan een participatietraject aan inwoners laten weten bij welke onderdelen inwoners betrokken zullen worden en waar inwoners dus nog invloed op hebben’.

‘Respectvol met elkaar omgaan (bijvoorbeeld tijdens de overleggen of via mail/telefoon)’ scoort met 6% het laagst. Op de vorige pagina zagen we dat inwoners dit aspect wél heel belangrijk vinden, maar als zij slechts twee aspecten mogen kiezen dan vinden zij andere dingen dus nóg belangrijker.

Ook relatief laag in de grafiek hiernaast scoort het mogelijk maken van verschillende manieren om te participeren (zodat iedereen kan meedoen op de door hen gewenste manier). Dit aspect wordt door 8% van de respondenten gekozen als één van de twee meest belangrijke aspecten.

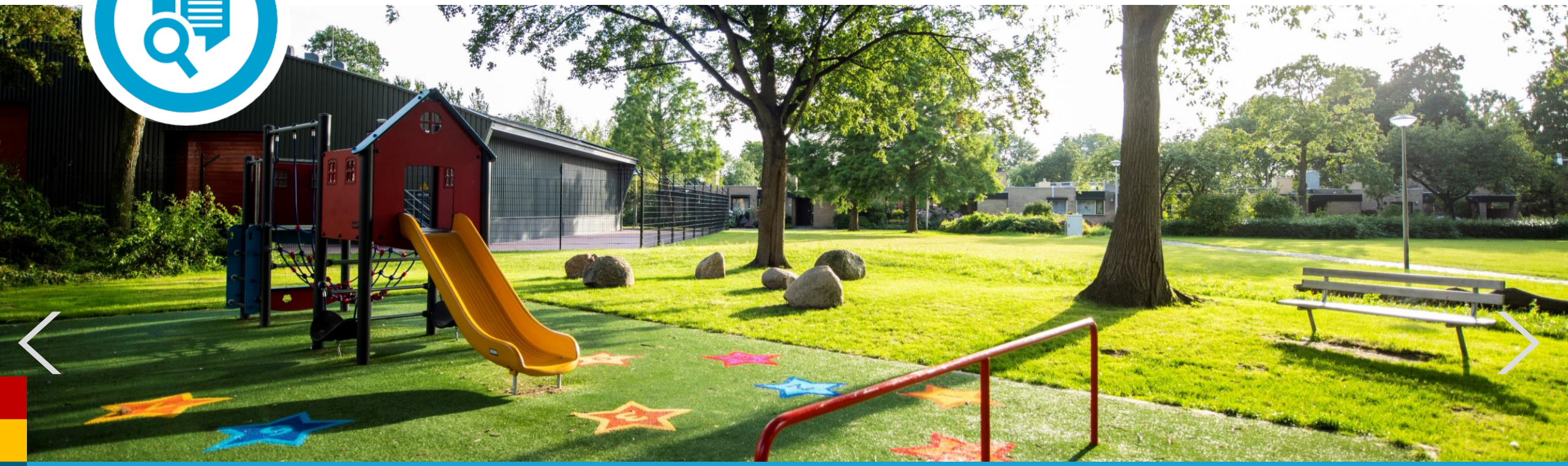

Wat is belangrijk bij zelf participeren?

Mening over participatie

Mening over eigen participatie

Stellingen over eigen participatie

We hebben de respondenten een paar stellingen voorgelegd over hun eigen participatiewensen (zie grafiek hiernaast).

Zes op de tien respondenten (58%) willen alleen meedenken als ze invloed kunnen uitoefenen op het plan. Voor één op de tien respondenten (13%) is dat geen voorwaarde. Een kwart (26%) staat hier neutraal in.

Ook zes op de tien respondenten (57%) willen (alleen) meedenken over plannen die hen direct raken (bijvoorbeeld over hun eigen wijk). Echter ruim de helft (55%) wil ook meedenken over onderwerpen die voor alle inwoners van belang zijn. Nadere analyse laat zien dat 46% van degenen die zeggen dat zij alleen willen meedenken over plannen die hen direct raken, ook aangeven mee te willen denken over onderwerpen die voor alle inwoners van belang zijn. Hier lijkt een tegenstrijdigheid in te zitten waarvan niet duidelijk is wat hier achter zit. Uit andere vragen uit de enquête blijkt dat de respondenten meer geneigd zijn om te participeren als het onderwerp dichterbij komt (in hun straat/buurt) dan als het verder weg staat (heel Zwijndrecht). Meer hierover leest u op de volgende pagina.

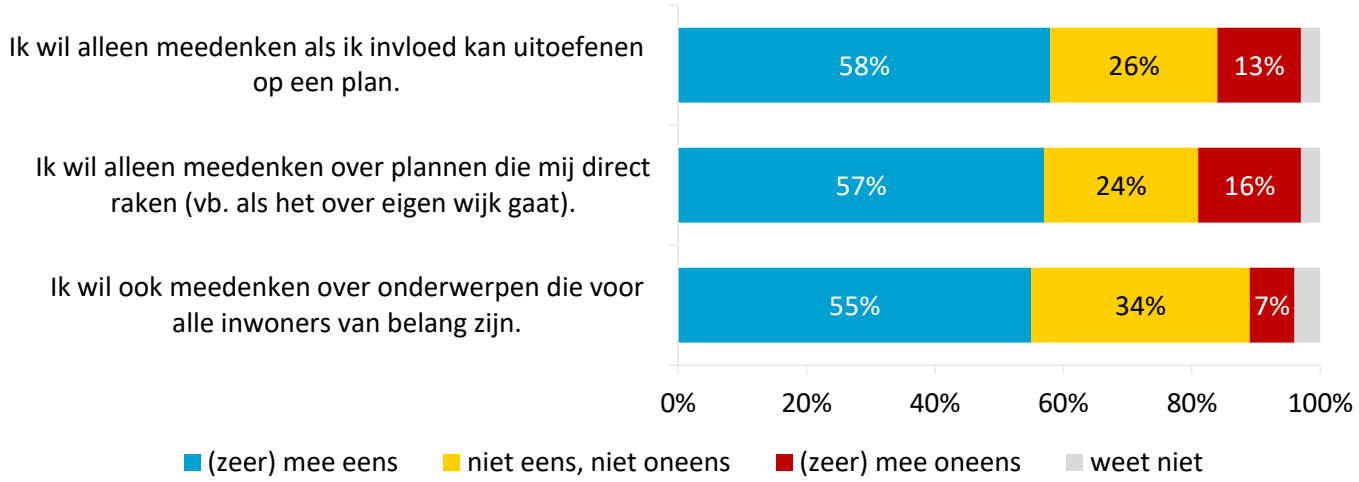

Zelf participeren?

Wil zelf wel/niet participeren in de toekomst?

De helft van de respondenten wil zelf in de toekomst wel betrokken worden bij het voorbereiden van plannen door de gemeente die hen mogelijk raken, het uitvoeren ervan of het terugkijken erop. Daarnaast wil één op de vijf (22%) dit misschien. Ook één op de vijf (20%) weet dit nog niet. Zeven procent geeft expliciet aan dit zelf niet te willen.

Aan degenen die hier 'misschien' aangeven, hebben we gevraagd waar het van afhankelijk is. Dit blijft vooral afhankelijk te zijn van het onderwerp waar het om gaat (33x genoemd). Daarnaast is het voor sommigen afhankelijk van of ze er tijd voor hebben (9x), of er echt naar hen geluisterd wordt/of er echt iets met hun inbreng wordt gedaan (8x), van de manier waarop zij mogen participeren (bijvoorbeeld een vragenlijst invullen, naar bijeenkomsten gaan of in een werkgroep plaatsnemen) (6x) en of het gaat om iets dat betrekking heeft op de eigen woonwijk/-buurt (6x). Andere voorwaarden werden door minder dan 5 respondenten genoemd.

Straat, buurt, wijk of heel Zwijndrecht?

Hoe dichterbij het onderwerp komt, hoe meer geneigd mensen zijn om te participeren. Als het gaat om een onderwerp met betrekking op hun eigen straat, dan zegt twee derde van de respondenten (68%) dat het 'heel waarschijnlijk' is dat zij zullen participeren en nog eens drie op de tien (29%) dat dit 'vrij waarschijnlijk' is, in totaal dus vrijwel iedereen die (vrij) waarschijnlijk participeert (97%).

Als het om een onderwerp gaat met betrekking op heel Zwijndrecht zegt één op de tien (10%) 'heel waarschijnlijk' te participeren en de helft (48%) 'vrij waarschijnlijk'.

Wil zelf wel/niet participeren in de toekomst?

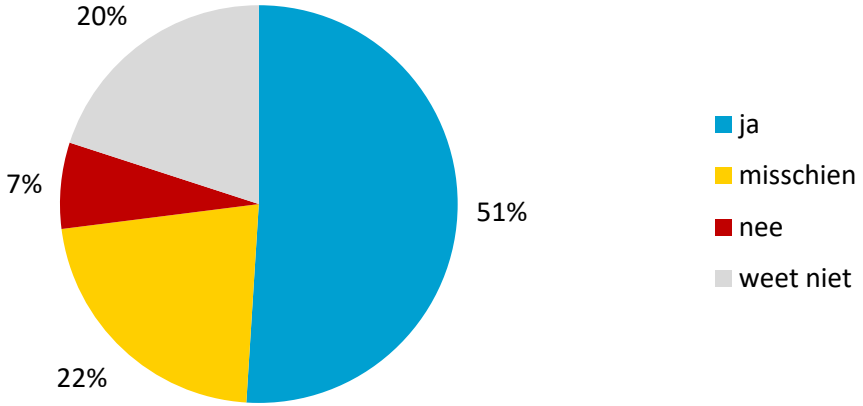

Hoe waarschijnlijk is het dat je participeert als het gaat over…?

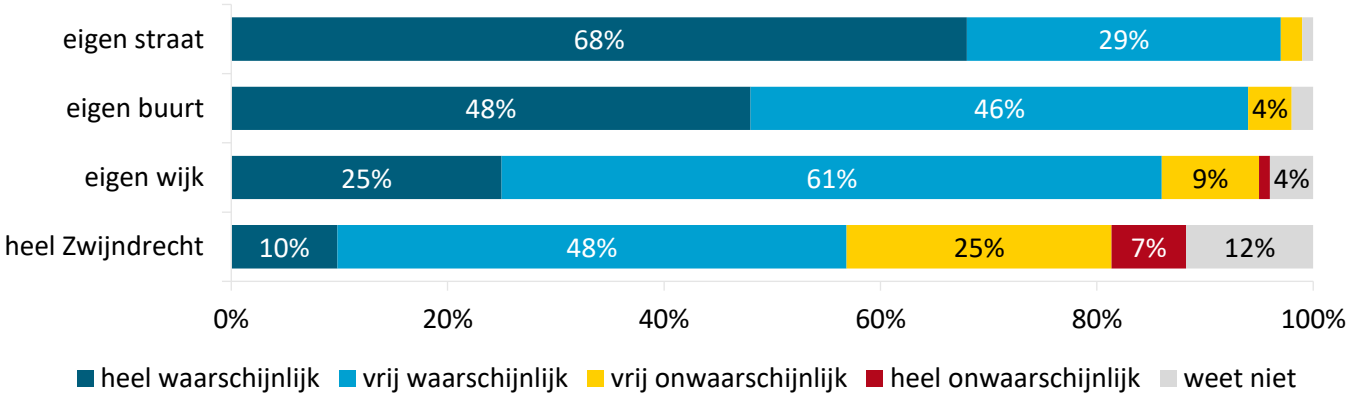

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=236).

Redenen om wel/niet te participeren

Redenen om te participeren
We vroegen de respondenten om de belangrijkste redenen aan te geven waarom zij willen participeren (maximaal 3 redenen per respondent).

De respondenten geven aan vooral te willen participeren om hun buurt beter te maken (49%), als het gaat om iets dat hen direct raakt (45%) en om invloed te hebben op plannen en beslissingen (44%). Ook de reden dat zij zich betrokken voelen bij Zwijndrecht speelt voor een aanzienlijk deel van de respondenten een rol (37%). Daarnaast geeft een kwart (26%) aan te willen participeren om hun zorgen te kunnen delen en één op de vijf om hun ideeën en meningen te kunnen delen (22%). Eén op de zes (17%) geeft aan hun kennis/ervaring te willen inzetten om de plannen beter te maken.

Vrijwel geen rol van betekenis speelt het willen ontmoeten van andere mensen (2%) en iets willen leren (8%).

Wat houdt mensen tegen om te participeren?
We vroegen de respondenten ook wat hen vooral tegenhoudt om te participeren (maximaal 3 belemmeringen per respondent). De belangrijkste belemmering is de gedachte dat de gemeente toch niks doet met hun mening (46%). Verder vragen drie op de tien respondenten zich af of hun mening wel wat toevoegt (28%). Een kwart geeft aan niet te willen participeren als zij vooraf te weinig informatie ontvangen (25%) of als ze niet geïnteresseerd zijn in het onderwerp (27%). Andere belemmeringen worden door minder dan een kwart genoemd (zie de grafiek hiernaast).

Respondenten die nog niet zeker weten of zij zelf willen participeren noemen vaker dan gemiddeld de belemmeringen ‘als ik weinig kennis heb over het onderwerp’ (32%) en ‘ik heb geen tijd’ (24%). De gedachte ‘de gemeente doet toch niks met mijn mening’ speelt zowel bij de respondenten die zelf wel willen participeren (53%), als bij degenen die dat niet willen (16%) of het nog niet zeker weten (43%).

Redenen om te participeren

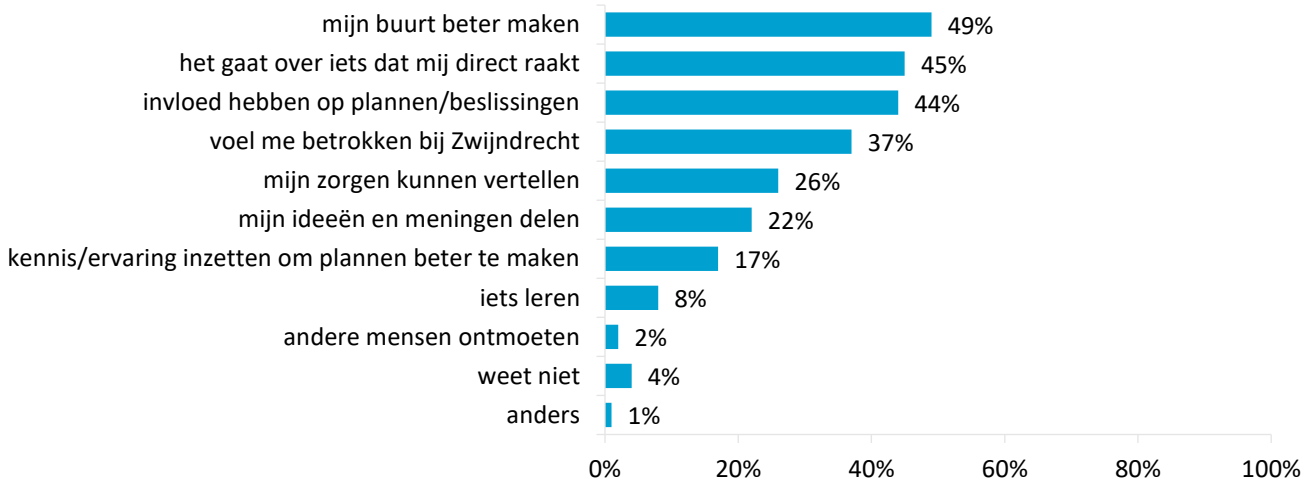

Toelichting: op deze vraag waren maximaal 3 antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=237).

Belemmeringen om te participeren

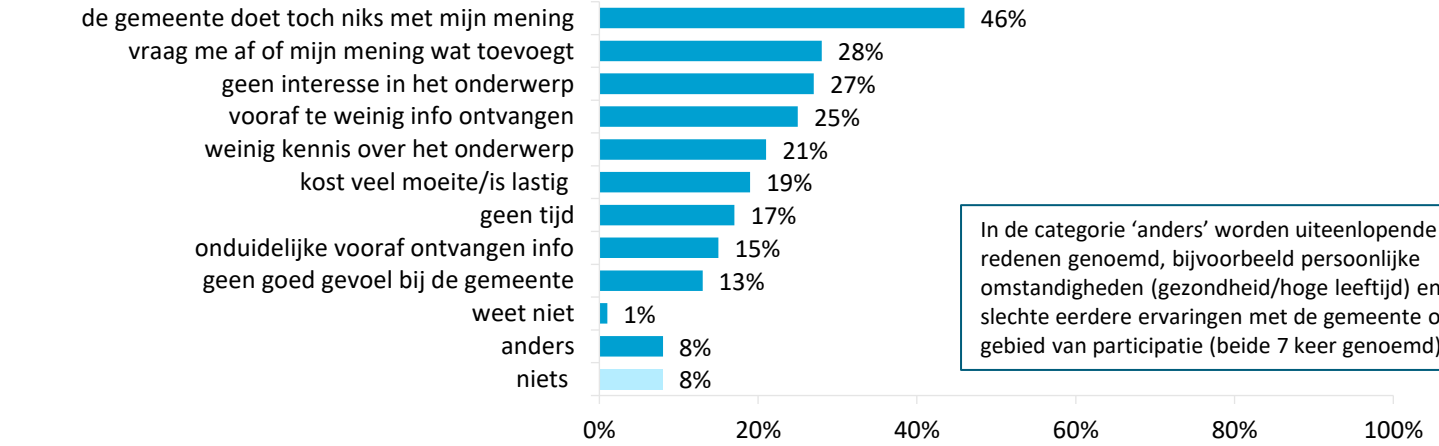

In de categorie ‘anders’ worden uiteenlopende redenen genoemd, bijvoorbeeld persoonlijke omstandigheden (gezondheid/hoge leeftijd) en slechte eerdere ervaringen met de gemeente op gebied van participatie (beide 7 keer genoemd).

Toelichting: op deze vraag waren maximaal 3 antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100% .

Wanneer participeren

Gewenste onderwerpen

Het ene onderwerp kan op meer interesse rekenen om te participeren dan het andere. De respondenten geven aan vooral interesse te hebben in participatie als het gaat om wonen & plannen voor ruimtelijke ordening (bijvoorbeeld nieuwbouw, groen in de wijk, speeltuinen) (70%), verkeer & infrastructuur (bijvoorbeeld verkeersveiligheid, fietspaden, parkeren) (60%) en veiligheid (bijvoorbeeld straatverlichting, overlast, buurtpreventie) (60%). De belangstelling is wat minder groot voor de onderwerpen 'economische ontwikkelingen' (22%) en 'onderwijs & jeugd' (25%), maar ook hiervoor heeft nog ongeveer een kwart van de respondenten belangstelling.

Wanneer participeren?

Participatie kan op verschillende momenten plaatsvinden. De respondenten willen met name participeren in de voorbereidende fase; negen op de tien respondenten willen namelijk betrokken worden bij het voorbereiden van plannen (88%). Daarnaast wil de helft (55%) betrokken worden bij het achteraf evalueren van uitgevoerde plannen (wat gaat goed en wat kan beter?). Tot slot zeggen vier op de tien respondenten betrokken te willen worden bij het uitvoeren van plannen.

Gewenste onderwerpen om op te participeren

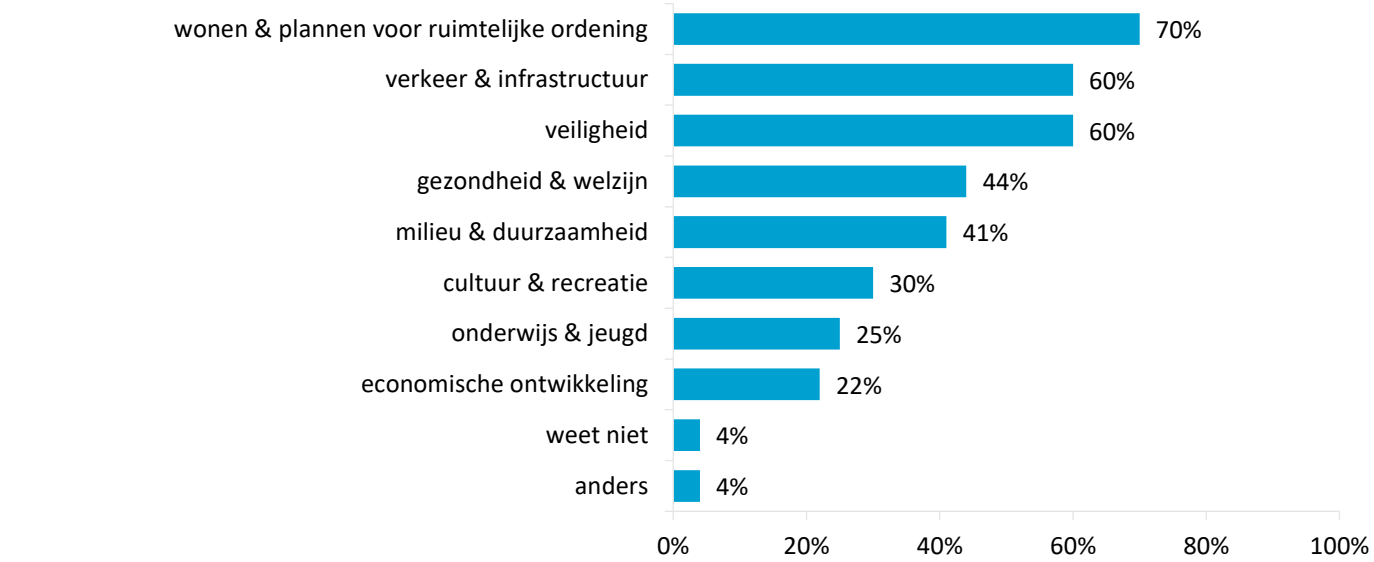

Toelichting: op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=237).

Gewenste momenten om te participeren

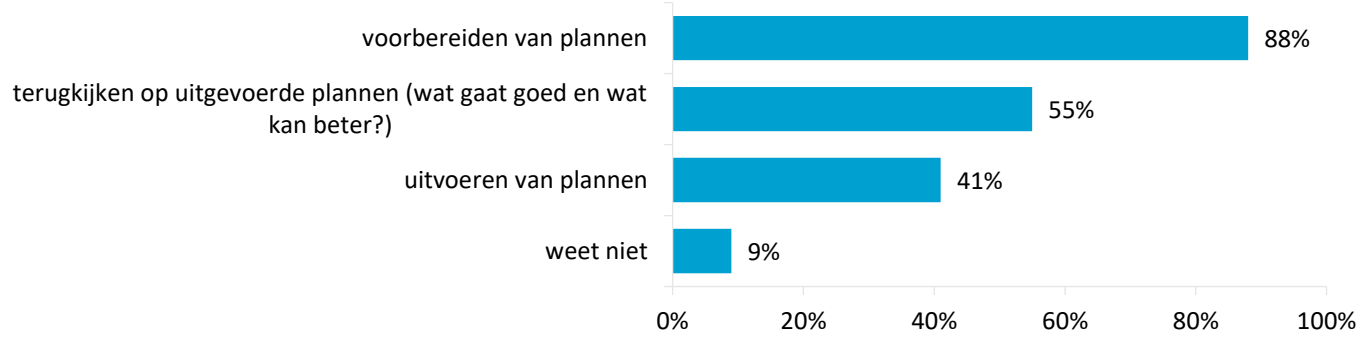

Toelichting: op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=237) .

Hoe participeren

Hoe participeren?

Participeren kan op verschillende manieren. De ene manier spreekt meer aan dan de andere. De respondenten participeren vooral graag door hun mening te geven in een vragenlijst (73%). Dit is overigens een vertekend beeld, aangezien het overgrote deel van de respondenten lid is van ons Bewonerspanel Zwijndrecht; een digitaal panel waarvoor respondenten zich zelf hebben aangemeld om een paar keer per jaar een digitale vragenlijst in te vullen.

Ook is er relatief veel belangstelling om informatie te krijgen over plannen via een nieuwsbrief, website of social media (53%) en om informatie te krijgen en vragen te stellen via een informatiebijeenkomst of via digitale presentaties/bijeenkomsten (49%). Wat minder animo is er om zelf ideeën/plannen bij de gemeente in te dienen (9%), om hun mening te geven op een spreekuur van burgemeester en wethouders (10%) en om mee te werken in de uitvoering van een gemeentelijk idee of plan (15%).

Gewenste manieren om te participeren

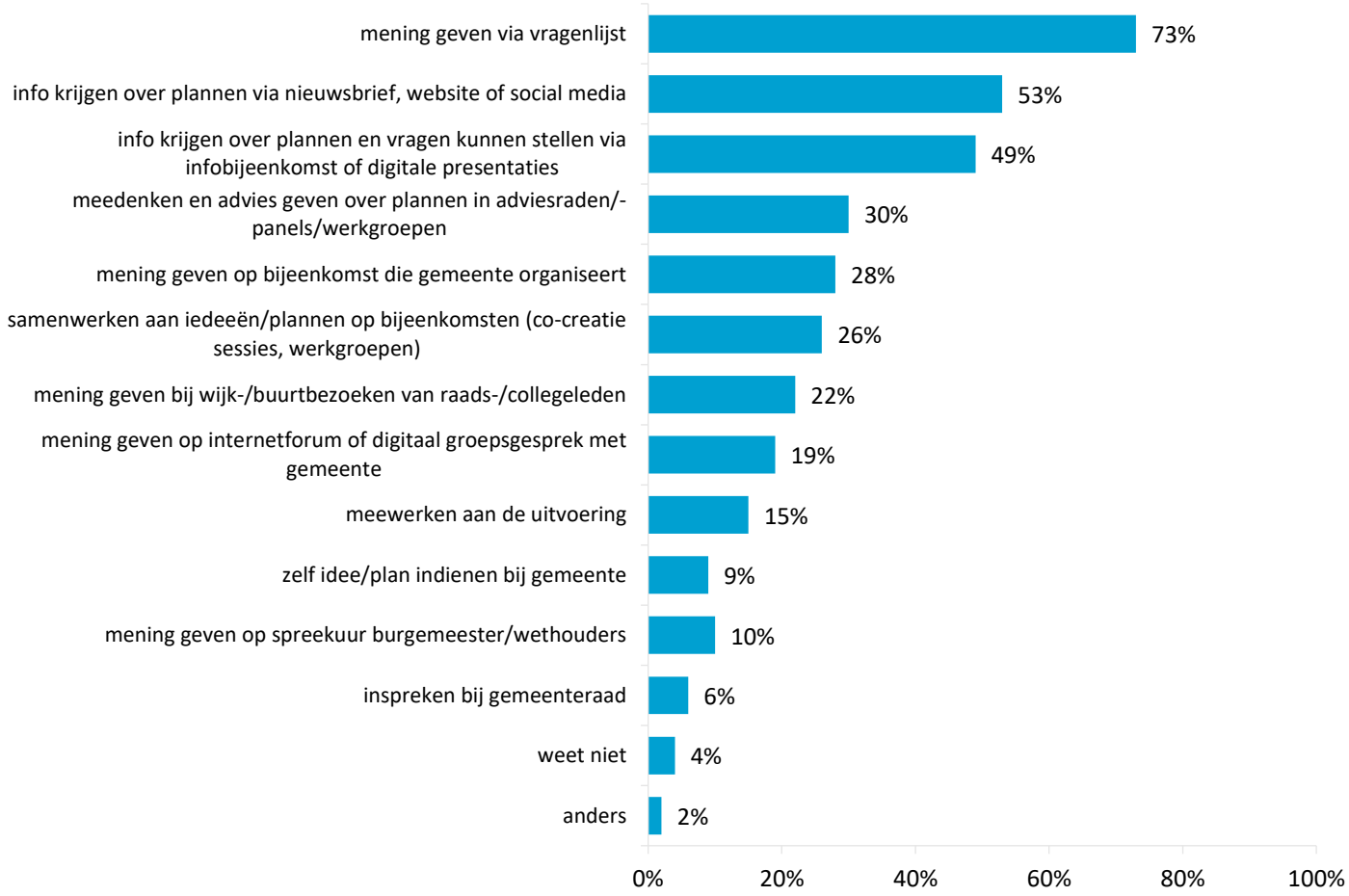

Toelichting: op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=232).

Hoe participeren

Manier van uitnodigen voor participatie

Twee derde van de respondenten (67%) wordt graag uitgenodigd voor participatie middels een verzoek om een vragenlijst in te vullen. Zoals eerder benoemd, zal dit percentage mede zo hoog liggen omdat een groot deel van de respondenten lid is van ons Bewonerspanel Zwijndrecht en een paar keer per jaar een vragenlijst invult.

Een uitnodiging per brief spreekt ook aan; de helft van de respondenten vindt dit een fijne manier om uitgenodigd te worden. Op afstand volgen de andere opties zoals via een bericht in het huis-aan-huisblad De Brug (21%), een oproep op de gemeentelijke website (11%) en een oproep via social media (9%). In de categorie 'anders' wordt voor een uitnodiging per e-mail genoemd (15x genoemd).

Houd een goed gevoel over aan participatie als..

Wanneer houden inwoners een goed gevoel over als zij hebben geparticipeerd? Dat is vooral als zij begrip hebben voor het resultaat en dus snappen waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Zeven op de tien respondenten geeft aan dat dit van belang is.

Op de tweede plek volgt 'als de meeste inwoners van Zwijndrecht het eens zijn met het resultaat (met het definitieve plan)'. Dit is voor de helft van de respondenten van belang. Op de derde plek staat 'als iedereen de mogelijk had om mee te doen, ook als daar extra moeite voor gedaan moest worden). Dit is voor vier op de tien respondenten belangrijk (38%).

Daarnaast wil ongeveer een kwart hun meningen en ideeën hebben kunnen delen (28%) en achteraf te horen krijgen wat het resultaat is (24%). Eén op de vijf respondenten (21%) houdt pas een goed gevoel over aan participatie als ze het eens zijn met het resultaat en één op de tien (13%) als hun eigen ideeën zijn gebruikt in het plan (resultaat).

Gewenste manieren om uitgenodigd te worden voor participatie

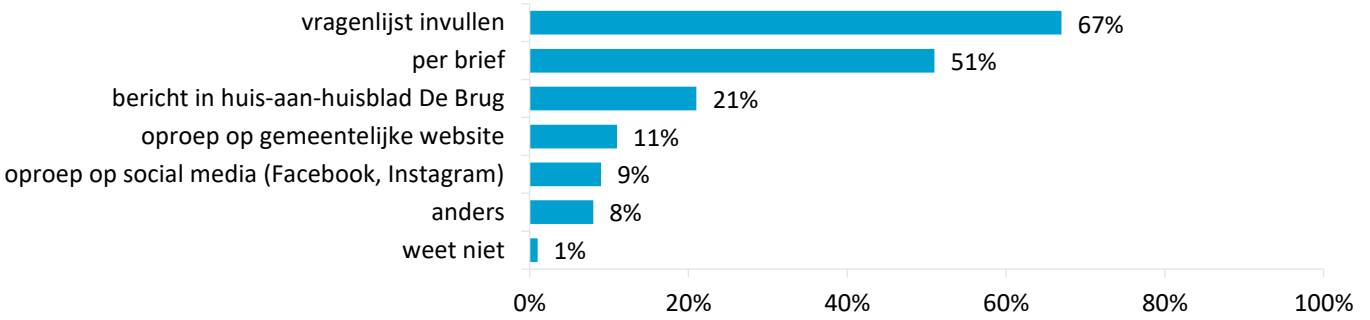

Toelichting: op deze vraag waren maximaal 2 antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=231).

Houd een goed gevoel over aan participatie als…

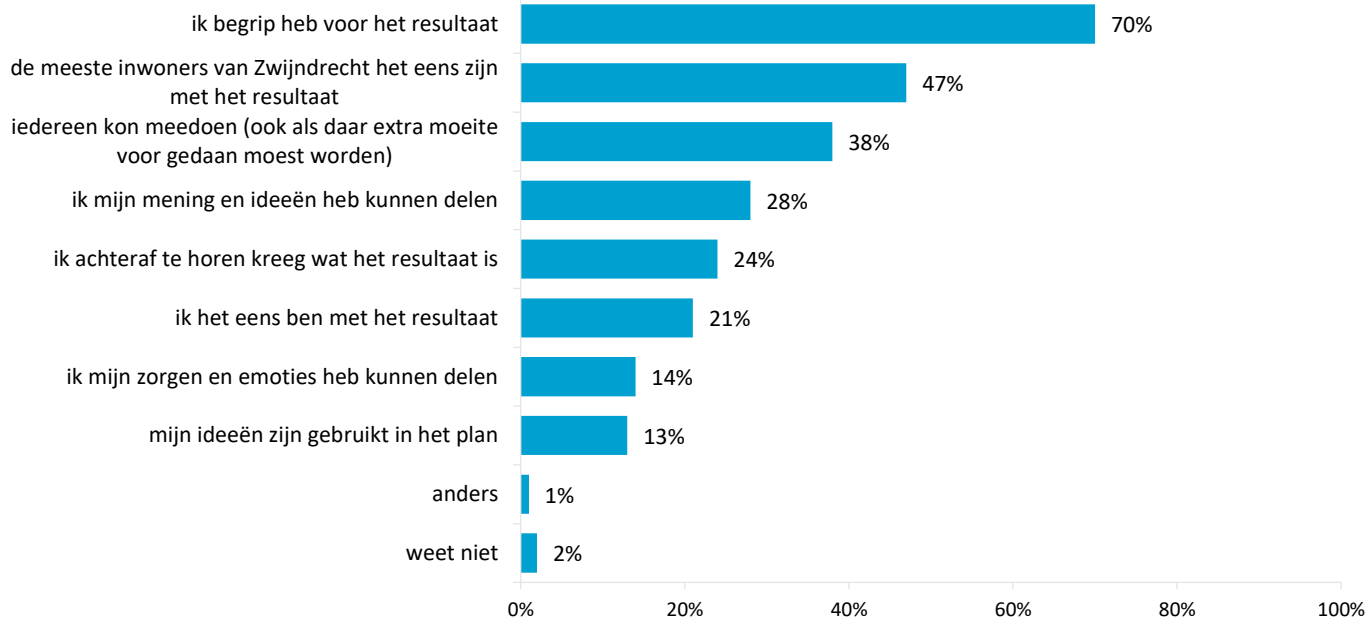

Toelichting: op deze vraag waren maximaal 3 antwoorden mogelijk; hierdoor tellen de percentages op tot meer dan 100%. Gepercenteerd op alle respondenten behalve degenen die niet betrokken willen worden door de gemeente (n=231) .

Wat gaat al goed en wat kan beter?

Wat gaat al goed?

Eén op de drie respondenten (34%) noemt iets dat zij nu al goed vinden gaan op het vlak van participatie.

Het meest genoemde punt is het houden van enquêtes om de mening van inwoners te peilen (22x genoemd). Zoals eerder in dit onderzoek geeft dit echter een wat vertekend beeld, omdat de vragenlijst van dit onderzoek voornamelijk is ingevuld door deelnemers aan ons Bewonerspanel Zwijndrecht die een paar keer per jaar van ons een enquête ontvangen.

Ook relatief vaak genoemd is het informeren van inwoners (bijvoorbeeld via De Brug, de gemeentelijke website en de gemeentelijke social media) (15x) en het organiseren van bijeenkomsten om het gesprek aan te gaan met inwoners (13x).

"Informatie wordt ruim verspreid."

Verder zeggen 12 respondenten dat de wil om participatie toe te passen aanwezig is bij de gemeente en dat er aandacht voor is en 11 respondenten noemen een goede ervaring die zij hebben gehad met een specifieke informatie-/participatiebijeenkomst.

"Er wordt in ieder geval moeite gedaan om het goed op poten te willen zetten."

Wat gaat al goed?

Genoemde punten die al goed gaan

toelichting	aantal keer genoemd
Enquêtes houden om de mening van inwoners te peilen.	22
Inwoners informeren via De Brug, de gemeentelijke website, gemeentelijke social media.	15
Bijeenkomsten organiseren voor informatie en inspraak.	13
De wil om participatie toe te passen is aanwezig bij de gemeente / er is aandacht voor.	12
Heeft goede ervaringen gehad met een of meer specifieke participatiebijeenkomsten.	11
Buurtcontactpunt/spreekuur wethouders en/of gemeenteambtenaren.	6
Er zijn genoeg mogelijkheden om te participeren.	6
De gemeente doet steeds meer aan participatie/het gaat steeds beter.	5

Toelichting: dit zijn antwoorden op een open vraag; in de tabel zijn alle antwoorden opgenomen die door minstens 5 respondenten zijn genoemd.

Wat kan beter?

Wat kan beter?

Ruim de helft van de respondenten noemt één of meer verbeterpunten (55%).

Het meest genoemde punt is ‘niet alleen inwoners aanhoren, maar ook daadwerkelijk iets met de input doen’ (40x genoemd).

“Meedenken is vaak een beetje voor de bühne om inwoners het gevoel te geven dat ze invloed hebben.”

“Meer inspraak en meer luisteren naar de burger.”

Verder wordt de communicatie met inwoners in dit verband relatief vaak genoemd: de gemeente zou meer, beter, duidelijker en open moeten communiceren en ook aangeven waar inwoners nog invloed op hebben (34x genoemd).

Ook het tijdig betrekken van inwoners wordt relatief vaak genoemd (33x).

“Eerst met bewoners overleggen en niet meer als er niets meer veranderd kan worden, dan heeft het geen zin.”

Tot slot wordt relatief vaak genoemd dat de gemeente moet luisteren naar inwoners en hen serieus moet nemen (32x).

In de tabel hiernaast staan alle verbeterpunten die door minstens 10 respondenten zijn genoemd.

Meest genoemde verbeterpunten

toelichting	aantal keer genoemd
Niet alleen inwoners aanhoren, maar ook wat met de input doen.	40
Communicatie: meer, beter, duidelijker, opener, transparanter en ook aangeven wat de kaders zijn/waar inwoners nog invloed op hebben	34
Inwoners tijdig betrekken; niet pas als de plannen al (vrijwel) definitief zijn.	33
Luisteren naar inwoners/ hen serieus nemen / vertrouwen hebben in inwoners	32
Inwoners stimuleren om te participeren / actief benaderen & uitnodigen	17
Terugkoppeling geven over wat er met de input van inwoners is gebeurd / hoe het staat met de plannen	15
Gemeente(raad) moet meer de wijk in om te horen wat er leeft / zichtbaarder zijn / meer betrokken	13
Direct betrokkenen per brief benaderen/uitnodigen	11

Toelichting: dit zijn antwoorden op een open vraag; in de tabel zijn alle antwoorden opgenomen die door minstens 10 respondenten zijn genoemd.

Onderzoekverantwoording

Verantwoording onderzoek

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst. We hebben de vragenlijst gemaild aan alle leden van ons digitale Bewonerspanel Zwijndrecht. Na één week hebben we een herinnering gemaild naar degenen die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld.

Daarnaast heeft de gemeente Zwijndrecht een QR-code naar de vragenlijst verspreid in het huis-aan-huisblad en een link via gemeentelijke social media kanalen verspreid met daarbij de oproep om de vragenlijst in te vullen.

Respons en representativiteit

De vragenlijst is ingevuld door 241 bewonerspanelleden; een respons van 31%. Daarnaast zijn er 20 vragenlijsten ingevuld door niet-bewonerspanelleden via de QR-code of open link. In totaal is de vragenlijst dus ingevuld door 261 inwoners van Zwijndrecht.

Ter bevordering van de representativiteit hebben we de resultaten gewogen naar wijk en leeftijdsgroep. Alsnog zijn de resultaten van het onderzoek indicatief van aard, omdat de vragenlijst hoofdzakelijk is ingevuld door deelnemers aan ons Bewonerspanel Zwijndrecht. Dit zijn inwoners van Zwijndrecht (van 18 jaar en ouder) die zichzelf voor dit panel hebben aangemeld en die een paar keer per jaar een digitale vragenlijst voor ons invullen. Dit zijn over het algemeen personen die meer dan gemiddeld betrokken/geïnteresseerd zijn bij hun leefomgeving en de gemeente Zwijndrecht. Vanwege de indicatieve aard van het onderzoek, spreken we in de rapportage dan ook over de mening van ‘de respondenten’ en niet over de mening van ‘de inwoners van Zwijndrecht’.

Veldwerkperiode

laatste week van juni en eerste week van juli 2025

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Onderzoeksteam

Dit onderzoek is voor u uitgevoerd door I.A.C. (Ingrid) Soffers & S.A.M. (Sandra) van Dijke.

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar *078 770 3905* of te mailen naar *ocd@drechtsteden.nl*.

Colofon

Inwoners over participatie – verkennend onderzoek

Onderzoekcentrum Drechtsteden

juli 2025

Noordendijk 248
3311 RR Dordrecht

Postbus 8
3300 AA Dordrecht

Telefoon
078 770 3905

Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl